

Söndag e jul

Psalmer (häftet Vår psalmbok...): 334, Ps71, 327 (eller *Vid den tid man räknar folket*), 347, 341

Texter: Jer 31:15-17, Gal 4:4-7, **Matt 2:13-23**

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Låt oss be!

Herre, himmelske Fader, du styr över kungar och riken och håller våra liv i din hand. Tack att du sänt din Son som vår frälsare undan syndens och dödens makt. Lär oss att vi är trygga hos dig vad som än händer. Amen

På Juldagen hörde vi hur en stor himmelsk här visade sig för herdarna och förkunnade: "*Åra vare Gud i höjden och frid på jorden, till människor hans välbehag.*" Ängeln och hela den himmelska hären prisade Gud för det som barnet i krubban kommit för att göra. Han skulle återupprätta gemenskapen med Gud som människosläktet förlorat genom sina synder. Jesu verk skulle ge ära åt Gud i höjden och åt oss människor frid på jorden och Guds välbehag. Ingen människa kan göra något så stort. Men Marias son kan det därför att han är Messias, HERREN. Han kom i ödmjukhet och lades i en krubba men när han var klar med sitt uppdrag lämnade han graven tom och en öppen väg för oss till evigt liv i gemenskap med Gud.

Den "frid på jorden" som den himmelska hären prisade Gud för är den frid vi får genom tron på Jesus Kristus. Änglarna förkunnade den frid som Paulus skriver om i Romarbrevets femte kapitel: *Då vi alltså har förklarats rättfärdiga av tro, har vi frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus.* Det är inte en politisk fred eller yttre frid här på jorden utan en andlig, himmelsk och evig frid med Gud som erbjuds alla men som bara de äger som tror på Jesus.

Tillståndet i samhället blev inte bättre när Jesus föddes, snarare tvärtom. Dagens text bekräftar hellre Jesu ord: *Tro inte att jag har kommit för att skapa fred på jorden. Jag har inte kommit med fred utan med svärd* (Matt 10:34). Josef och Maria fick fly med den nyfödde till Egypten för att komma undan Herodes som beordrat att alla pojkar under två år i trakten av Betlehem skulle dödas. Motstånd och våld finns också i det längre perspektivet. Jesus fick inte en fridfull tillvaro, man försökte gripa och döda honom och till slut blev han utlämnad till misshandel och död. Strax före sin död förutsa han Jerusalems förstörelse, krig och krigslarm, nöd och förföljelse ända till tidens slut. Ändå hade änglarna rätt. Han kom med frid på jorden, till människorna Guds

välbehag. Han lämnade en tom grav som bekräftelse på att vi är förlåtna och han har gett oss ett fast hopp om en uppståndelse lik hans. Genom tron på Jesus har vi frid med Gud.

De vise männen hade blivit varnade för att vända tillbaka till Jerusalem av en ängel som visade sig för dem i en dröm. De tog en annan väg tillbaka till sitt land igen. Herodes kände sig lurad av dem. Herodes hade från början tänkt döda den nyfödde konungen, på samma sätt som han dödade alla som han misstänkte kunde hota hans ställning. Nu blev det istället så att han för säkerhets skull befallde att alla pojkar under två år skulle dödas. Han räknade ganska vidlyftigt och tänkte att om alla under två år blev dödade så skulle den nyfödde med säkerhet finnas bland dem.

Återigen visade sig en ängel i en dröm, denna gång för Josef. Han blev varnad för Herodes grymma plan och fick befallning att ta med sig Maria och barnet och fly till Egypten och stanna där och invänta besked från ängeln. Josef tog genast sin familj och börjde samma natt flykten till Egypten. Där stannade han med sin familj tills Herodes hade dött.

Matteus skrev sitt evangelium för läsare med judisk bakgrund. Läsarna kände väl till Gamla testamentet och hade stor respekt för Skrifterna som Guds ord. För dem hade Matteus kraftfulla argument. För att de skulle tro visade Matteus gång på gång på hur profetiorna gått i uppfyllelse på Jesus. Josef stannade i Egypten tills Herodes dött och väntade vidare instruktioner från ängeln, precis som han fått besked om. Det skedde för att det skulle gå i uppfyllelse som Herren hade sagt genom profeten: *Ut ur Egypten kallade jag min son*. Det är hämtat ur Hosea 11:1. Det handlar om Israel och hur Gud räddade dem ut ur fångenskapen i Egypten. Det är egentligen inte ett löfte utan beskriver en handling: Gud räddade sitt utvalda folk som kallas "min son" från fångenskapen. I denna gudomliga handling fullbordades Guds vilja. Men en ännu större fullbordning av Gud vilja skedde när han kallade sin enfödde Son ut ur Egypten. På så sätt bevarade Gud sin Son från all skada för att han skulle fullborda sitt verk att befria alla människor från fångenskapen under syndens och dödens makt.

När Herodes såg att han hade blivit vilseledd av de visa männen, blev han ursinnig, och han lät döda alla de pojkar i Betlehem och hela dess omgivning som var två år och därunder, detta enligt den tid som han noga tagit reda på av de visa männen. Då uppfylldes det som var sagt genom profeten Jeremia: Ett rop hördes i Rama, gråt och högljudd klagan: Rakel sörjde sina barn, och hon ville inte låta trösta sig, eftersom de inte längre fanns till. Återigen visar Matteus på en uppfylld profetia. Rakel var den hustru Jakob älskade mest. Rakel får här representera alla sörjande mödrar i Israel. Hon blev begravnen vid vägen

just utanför Betlehem och hon framställs i denna bild som att hon sörjer, gråter och klagar från sin grav. Det är en bild som Jeremia tecknar för att beskriva den stora sorgen över de tio stammarna, Israel, som blev bortförda i fångenskap för att aldrig återvända. De fanns inte längre till. Samma profetia fick sin fullkomliga uppfyllelse i trakten av Rakels grav när Herodes dödade barnen. Mödrarna ville inte låta trösta sig eftersom barnen inte längre fanns till.

Vi vet inte hur många barn Herodes dödade. Betlehem var en liten plats och befolkningen var inte stor sedan skattskrivningen var över och de skattskrivna återvänt hem. Antalet barn som blev dödade kanske inte var så stort. Men brottet var stort och sorgen var stor. Vi kan inte förklara varför Gud lät det ske - att oskyldiga fick sätta livet till för Jesu skull. Det finns ingen tillfredställande förklaring, inte på den här sidan graven. Vi kan bara säga med Abraham: *Skulle inte han som är hela jordens domare göra det som är rätt?* "Hela jordens domare" är Gud som sändt sin Son, full av nåd och sanning. Inte sände Gud sin Son för att döma världen utan för att världen skulle bli frälst genom honom. Det är ett svar som inte tillfredställer förnuftet men som kan stilla ett sörjande hjärta.

När Herodes nu var död, se, då visade sig en Herrens ängel i en dröm för Josef i Egypten. Ängeln sade: "Stig upp och tag med dig barnet och dess mor och bege dig till Israels land, ty de som ville ta barnets liv är döda." Han steg då upp och tog med sig barnet och dess mor och kom till Israels land. Men när han hörde att Arkelaus var kung över Judeen efter sin far Herodes, vågade han inte bege sig dit. Och sedan han i en dröm hade blivit varnad för detta, drog han bort till Galileens område. Han bosatte sig i en stad som heter Nasaret, för att det skulle uppfyllas som var sagt genom profeterna att Jesus skulle kallas nasaré.

Vi hör hur Gud genom sin ängel ger Josef anvisningar så att barnet, ja, hela familjen kunde vara trygga. Det skedde också för att det skulle uppfyllas genom profeterna att Jesus skulle kallas nasaré. I och med att Matteus hänvisar till profeterna så är det inte en speciell hänvisning han har i tankarna utan en sanning om Messias som flera profeter undervisat om. Vad kan det vara för sanning om Messias som sammanfattas i begreppet *nasaré*?

Nasaret var en liten bortglömd plats som inte nämns i Gamla testamentet, inte heller i den judiska litteraturen. Vad kan Gud ha haft i tankarna som först lät sin Son födas i ett stall och läggas i en krubba, för att sedan växa upp på den minsta, mest föraktade och bortglömda plats man kan tänka sig? Ja, var det inte detta som var förutsagt? Jesaja säger ju att han ska lysa fram ur nattsvart mörker. Jesaja beskriver honom som ett skott som skjuter fram ur Isaïas avhuggna stam. Och vidare som ett rotskott ur torr jord. Amos beskriver att han ska resa upp Davids fallna hydda, mura igen dess sprickor och resa upp det som är nerrivet.

Sakarja beskriver att han kommer ödmjuk, ridande på en arbetsåsna's föl. Den bild profeterna ger är att när Messias kommer ser det långt ifrån lovande ut med mänskliga mått. Till denna bild passar det att Jesus växer upp i en liten föraktad, nästan bortglömd stad. Kom ihåg vad Natanael sa när Filippus fann honom och sade: *"Den som Mose har skrivit om i lagen och som profeterna har skrivit om, honom har vi funnit, Jesus, Josefs son, från Nasaret."* Natanael sade till honom: *"Kan något gott komma från Nasaret?"* Natanael hann bara höra ett ord från Jesus för att ändra sig. Men det han sagt om Nasaret speglade ändå vad man ansåg om platsen. De skriftlärde och fariséerna vägrade erkänna Jesus som en profet av samma anledning. De kom också att kalla de kristna för nasareer för att uttrycka sitt förakt, speciellt för deras mästare.

När Matteus skriver att det är sagt genom profeterna att Jesus skulle kallas nasaré syftar han på en sanning om Messias som flera profeter framfört: att han skulle komma som en ödmjuk, enkel tjänare, bli föraktad och hållen för intet. Men ingen av hans fiender kunde ta hans liv, inte ens den grymme Herodes. De skriftlärde och fariséerna kunde det inte heller fast de försökte. Inte heller Pilatus hade någon makt över honom om den inte blev given ovanifrån. Ingen tog hans liv utan han gav sitt liv. På korset ropade han "det är fullbordat" och gav upp andan. Han hade makt att ge sitt liv och han hade makt att ta det tillbaka. Han lämnade en tom grav bakom sig. Sådan är vår Frälsare. Skriften lovar att ingen som flyr till honom kommer på skam. Hos honom är vi helt trygga vad som än händer. Amen.

Låt oss be!

Herre, vi tackar dig för att du styr över kungar och riken för att ditt ord ska gå i uppfyllelse. Vi litar på att du styr också över våra liv för att ditt ord ska gå i uppfyllelse, att allt samverkar till det bästa för dem som älskar dig. Vi tackar dig Jesus att du fullbordade allt som krävs för vår frälsning och att du gett oss ett fast hopp om kroppens uppståndelse och evigt liv. Vi tackar dig för tryggheten i din gemenskap. Amen